

I. Postanowienia ogólne

§1

Uchwała się wytyczne dla rad instytutów i innych jednostek organizacyjnych w sprawie opracowania programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, studiów podyplomowych oraz kursów doksztalających.

Pojęcia użyte w uchwale:

- 1) poziom kształcenia – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo studia trzeciego stopnia;
- 2) studia pierwszego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pierwszego stopnia;
- 3) studia drugiego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający co najmniej kwalifikacje pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia;
- 4) studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych;
- 5) kursy doksztalające – krótka forma kształcenia, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy, uzyskanie lub rozwinięcie umiejętności lub kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie;
- 6) forma studiów – studia stacjonarne i studia niestacjonarne;
- 7) studia stacjonarne – forma studiów wyższych, w której co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
- 8) studia niestacjonarne – forma studiów wyższych, inna niż studia stacjonarne;
- 9) zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału studentów i nauczycieli akademickich – zajęcia odbywane przy jednoczesnej, obecności prowadzącego oraz studentów;

- 10) kierunek studiów – wyodrębniona część jednego lub kilku obszarów kształcenia, realizowana w uczelni w sposób określony przez program lub programy kształcenia;
- 11) program kształcenia – opis określonych przez uczelnię spójnych efektów kształcenia, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;
- 12) program studiów – opis procesu kształcenia prowadzący do osiągnięcia założonych efektów obejmujący moduły kształcenia, plan studiów i sumaryczne wskaźniki ilościowe;
- 13) moduł kształcenia – zajęcia lub grupa zajęć z przypisanymi założonymi efektami kształcenia, metodami kształcenia i sposobami weryfikacji założonych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta;
- 14) standardy kształcenia – zbiór reguł kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz zawodów, dla których wymagania dotyczące procesu kształcenia i jego efektów są określone w przepisach prawa unii europejskiej;
- 15) Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego – opis, przez określenie efektów kształcenia, kwalifikacji zdobywanych w polskim systemie szkolnictwa wyższego;
- 16) kwalifikacje – efekty kształcenia, poświadczone dyplomem, świadectwem, certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez uprawnioną instytucję potwierdzającym uzyskanie zakładanych efektów kształcenia;
- 17) efekty kształcenia – zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się;
- 18) punkty ECTS – punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jak miara średniego nakładu pracy osoby uczącej się, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia; jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę;
- 19) profil kształcenia – profil praktyczny, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych albo profil ogólnoakademicki, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności teoretycznych;
- 20) kwalifikacje pierwszego stopnia – efekt kształcenia na studiach pierwszego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub

równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;

- 21) kwalifikacje drugiego stopnia – efekt kształcenia na studiach drugiego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;
- 22) kwalifikacje podyplomowe – osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych, potwierdzone świadectwem;
- 23) student – osoba kształcąca się na studiach wyższych;
- 24) słuchacz – uczestnik studiów podyplomowych;
- 25) poziom kształcenia – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- 26) tytuł zawodowy – tytuł licencjata, inżyniera, magistra, magistra inżyniera lub tytuł równorzędny;

II. Studia wyższe

§2

1. Studia pierwszego i drugiego stopnia prowadzone są zgodnie z programem kształcenia uchwalanym przez radę instytutu, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, z uwzględnieniem niniejszych wytycznych.
2. Program kształcenia dla kierunku studiów i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku uchwalany przez radę instytutu musi posiadać opis zakładanych efektów kształcenia i program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.
3. Programy kształcenia dla specjalności nauczycielskiej uchwalane przez radę instytutu muszą spełnić standardy kształcenia określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
4. Programy kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku pielęgniarstwo uchwalane przez radę instytutu muszą być zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

§3

1. W Państwowej Wyższej Szkole Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza mogą być prowadzone studia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z:
 - 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomem i profilem kształcenia określonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i **zatwierdzonym przez senat uczelni**lub
 - 2) opisem efektów kształcenia **określonym przez senat uczelni** dla kierunku studiów innego niż kierunki określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, o których mowa w pkt 1.
2. Uprawnienia do prowadzenia studiów Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza może uzyskać na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego po zasięgnięciu opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Program kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia

§ 4

1. **Instytut może prowadzić studia pierwszego i drugiego stopnia, jeżeli spełnia następujące warunki:**
 - 1) określił nazwę kierunku studiów, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów;
 - 2) wskazał związek kierunku studiów ze strategią rozwoju Uczelni i Instytutu w tym z misją uczelni;
 - 3) przyporządkował kierunek studiów do obszarów kształcenia określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz wskazał dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;

- 4) posiada program lub programy kształcenia dla tego kierunku studiów i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku studiów, w tym:
 - a) posiada opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia odpowiadający Krajowym Ramom Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego lub wskazał odpowiedni dla danego kierunku i poziomu kształcenia wzorcowy opis efektów kształcenia określony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,
 - b) posiada program studiów, w tym plan studiów, odrębny dla studentów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
- 5) zapewnia studentom właściwy tryb odbywania praktyk przewidzianych w programie kształcenia;
- 6) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów oraz proporcji liczby tych nauczycieli akademickich do liczby studentów na tym kierunku studiów; w przypadku studiów drugiego stopnia wymagane jest zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy w PWSTE w Jarosławiu
- 7) dysponuje infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym zapewnia właściwy dostęp do sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni;
- 8) zapewnia dostęp do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na danym kierunku studiów oraz do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
- 9) wdrożył wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów;
- 10) przedstawił analizę finansową kierunku studiów, w szczególności z uwzględnieniem kosztów osobowych.

§5

1. Program kształcenia dla określonego kierunku studiów obejmuje:

- 1) opis zakładanych efektów kształcenia;

- 2) program studiów lub programy studiów stanowiące opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

2. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia spełnia następujące wymagania:

- a) jest wewnętrznie spójny;
- b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane przez studentów w procesie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji;
- c) uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z którego lub których został wyodrębniony kierunek studiów realizowany w sposób określony przez program kształcenia;
- d) został odniesiony do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych;
- e) zostały w nim uwzględnione wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz wyniki analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów;
- f) zostały w nim uwzględnione wzorce międzynarodowe;
- g) w przypadku studiów na kierunku pielęgniarstwo uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia dla tego kierunku, określonych w odrębnych przepisach;
- h) w przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach;
- i) w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w odrębnych przepisach.

3. Program studiów dla kierunku studiów określa:

- 1) informacje podstawowe:
 - a) nazwę kierunku studiów,
 - b) nazwę specjalności,
 - c) poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia),
 - d) formę studiów (stacjonarne i niestacjonarne),
 - e) profil kształcenia (praktyczny lub ogólnoakademicki),
 - f) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów,
 - g) tytuł zawodowy osiągniany przez absolwenta;
- 2) informacje dodatkowe:
 - a) przyporządkowanie kierunku do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji,
 - b) uzasadnienie koncepcji i celu kierunku studiów w oparciu o prowadzone w jednostce badania naukowe, analizę możliwości kadrowych i finansowych, zgodności z misją uczelni i jej strategią rozwoju,
 - c) odniesienie do analizy potrzeb rynku pracy, wyników badania karier absolwentów i wzorców międzynarodowych,
 - d) możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów,
- 3) moduły kształcenia (zajęcia lub grupy zajęć) zawierające:
 - a) opis efektów kształcenia i ich odniesienie do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i obszaru kształcenia,
 - b) opis metod kształcenia z odniesieniem do efektów kształcenia dla modułu kształcenia,
 - c) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta,
 - d) liczbę przyporządkowanych punktów ECTS z pokazaniem sposobu jej wyznaczenia;
- 4) plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej,
- 5) sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów:

- a) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
 - b) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
 - c) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych,
 - d) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów,
 - e) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego;
- 6) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje praktyki.
4. W przypadku, gdy program studiów dla danego kierunku jest przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia program studiów musi określać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznej dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
5. **Plan studiów dla kierunku studiów, w szczególności, określa:**
- 1) informacje podstawowe:
 - a) nazwę kierunku studiów;
 - b) nazwę specjalności;
 - c) poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia);
 - d) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
 - e) profil kształcenia (praktyczny lub ogólnoakademicki);
 - 2) wykaz modułów kształcenia (zajęć), z podziałem na semestry, obejmujący:
 - a) nazwy modułów kształcenia (zajęć lub grupy zajęć) zaliczonych do grupy modułów kształcenia z zakresu nauk podstawowych,
 - b) nazwy pozostałych modułów kształcenia (zajęć lub grupy zajęć), w tym modułów kształcenia (zajęć lub grupy zajęć) do wyboru;
 - 3) przy każdym module kształcenia (zajęciach lub grupie zajęć):

- a) liczbę godzin z podziałem na formy zajęć;
 - b) formę zaliczenia;
 - c) liczbę punktów ECTS;
6. Wymiar czasu praktyki zawodowej, jeżeli przewiduje ją program kształcenia dla danego roku/semestru.
 7. Liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia roku/semestru studiów.
 8. Plan studiów może zawierać również inne wymagania wynikające ze specyfiki danego kierunku studiów.
 9. W przypadku prowadzenia studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach tego samego kierunku studiów plan studiów należy ustalić odrębnie dla każdej z tych form.

§ 6

1. **Profil kształcenia na danym kierunku studiów może obejmować:**

- a) profil praktyczny, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych albo,
 - b) profil ogólnoakademicki, obejmujący moduł zajęć służących zdobywaniu przez studenta pogłębionych umiejętności teoretycznych.
2. Uczelnia może prowadzić studia o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych.
 3. Sposób prowadzenia i organizację studiów o których mowa w ust. 2, określa umowa zawarta w formie pisemnej między uczelnią a podmiotem gospodarczym.
 4. Umowa może określać:
 - a) możliwość prowadzenia zajęć ze studentami, w szczególności zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych;
 - b) udział podmiotu gospodarczego w opracowaniu programu kształcenia;
 - c) sposób dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy;
 - d) efekty kształcenia;
 - e) sposób realizacji praktyk i staży.

5. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednio wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów.
6. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na kierunku o profilu praktycznym są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, adekwatne do prowadzonych zajęć.

§ 7

1. Plan studiów i program kształcenia powinien zostać uchwalony przez radę instytutu nie później niż cztery miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego, na którym plan studiów i program kształcenia będzie obowiązywał.
2. Termin, o którym mowa w ust. 1 stosuje się również w przypadku uchwalania zmiany planu studiów i programu kształcenia.
3. Zmieniony, w trybie określonym w ust. 2, plan studiów i program kształcenia obowiązuje z dniem rozpoczęcia roku akademickiego i dotyczy studentów rozpoczynających naukę.

§ 8

Rektor określi wymagane wzory formularzy stanowiące dokumentację programu kształcenia:

- 1) Ogólna charakterystyka prowadzonych studiów;
- 2) Karta procesu tworzenia i akceptacji efektów kształcenia;
- 3) Efekty kształcenia;
- 4) Tabela odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych;
- 5) Tabela pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia;
- 6) Tabela pokrycia kompetencji inżynierskich przez kierunkowe efekty kształcenia;
- 7) Tabela pokrycia efektów kształcenia ze standardów kształcenia dla kierunku Pedagogika;
- 8) Tabela pokrycia kierunkowych efektów kształcenia przez modułowe efekty kształcenia dla kierunku Pielęgniarstwo;

- 9) Matryca efektów kształcenia;
- 10) Weryfikacja efektów kształcenia;
- 11) Opis modułu/przedmiotu (sylabus/karta przedmiotu);
- 12) Informacja o osiągnięciu przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia;
- 13) Ocena programu kształcenia przez nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe;
- 14) Konsultacje dotyczące programu kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi;
- 15) Karta Praktyk;
- 16) Propozycje efektów kształcenia instytucji przyjmujących na praktyki;
- 17) Zmiany w programie kształcenia wynikające z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi;
- 18) Ocena programów kształcenia wynikająca z opinii nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego;
- 19) Zmiany w programie kształcenia przyjęte przez Senat;
- 20) Ocena jakości prac dyplomowych.

**Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji
odpowiadającej poziomowi kształcenia**

§ 9

1. W przypadku, gdy Instytut prowadzi studia na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia na obu profilach, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu.
2. W przypadku, gdy Instytut prowadzi studia na danym kierunku studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej studia realizowane w obu formach prowadzą do uzyskania takich samych efektów kształcenia.
3. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30 % liczby punktów ECTS koniecznej dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.

§ 10

1. Studia pierwszego stopnia trwają co najmniej sześć semestrów, a studia inżynierskie co najmniej siedem semestrów.
2. Studia drugiego stopnia trwają trzy lub cztery semestry.
3. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

§ 11

1. Projektując program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
 - 1) jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25—30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę;
 - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
 - a) zaliczenie każdego z zajęć i praktyk przewidzianych w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia potwierdzonych zaliczeniem zajęć lub praktyk,
 - b) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej, przygotowanie do egzaminu dyplomowego, zgodnie z programem studiów;
 - 3) student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom kształcenia uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk przewidzianych na danym kierunku studiów w danym instytucie;
2. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla roku studiów wynosi co najmniej 60, a dla semestru co najmniej 30.
3. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wyższych:
 - a) dla studiów pierwszego stopnia – wynosi co najmniej 180,
 - b) dla studiów drugiego stopnia – wynosi co najmniej 90,

Praktyki zawodowe